N°. 61. 1836.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws- COURANT.

Wetenschappelijk Blad.

Zaturdag 12 Maart.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, enz. enz.

Hoor Controleur van 's Rijks Belastingen, ontvangen hebbende het Kohier der Gepatenteerden en op de Opbrengst van *Ongebouwde Eigendommen*, binnen deze Stad, over den jare 1836, door Z. Ed. Gr. Mogende den Provincie Noord-Braband op den 1 Maart jl. behoorlijk gearresteerd en exécutoir verklaard, brengen zulks ter kennisse van de belanghebbenden, dat zij binnen den tijd van *tien dagen*, in te gaan van heden, ter Stads Secretarie, op de gewone dagen en uren, voor de contribuabelen ter inzage zal voorhanden liggen, met berigt verder, naar aanleiding van het Besluit van gem. Z. E. van den 1 Maart 1836, C. N°. 11, (*Prov. blad N°. 44*) dat zij gehouden zijn, hunne quota's bij elk verschenen een 12de gedeelte en de daarop nu reeds verloopen termijnen ib eens, aan te zuiveren, op poene van anderzins daartoe te worden gecontraigneerd; alsmede dat de tijd, tot het indienen van reclames, door tusschenkomst van den Heer Controleur wegens te hooge, verkeerde of dubbelde aanslag, enz. wederom is vastgesteld op *drie maanden*, te rekenen van den dag der afkondiging des kohiers, en dat bij deze bezwaren zullen behooren te worden overgelegd de navolgende bijlagen, als:

a. Eene duplicaat kwitantie, aantoonende dat de voors. termijnen tot den dag zijn aangezuiverd.

b. Een Extract uit den perceelsgewijzen legger, houdende aanduiding der sectien en nummers van de perceelen, den adressaat in de gemeente bezittende, en bevattende de laatst voorafgaande opgave van het aanslagbelastbaar inkomen.

Terwijl voorts tot informatie dient, dat de eigenaars van woonhuizen, die het geheel jaar van 1° Januarij tot ultimo 1836, zullen zijn onbewoond gebleven, de teruggave van de bestaande belasting kunnen reclameren, mits zich daartoe in de eerste maand van het opvolgend dienstjaar, op de vorenbedoelde wijze adresserende.

BREDA, den 11den Maart 1836.

DE ROY, Vz.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BRUSSEL. — Het geheele ontwerp der wet op de gemeentebesturen is gisteren door de belgische afgevaardigden met 62 tegen 22 stemmen aangenomen.

— Prins *Ferdinand van Oporto* vertrok den 8sten dezer, met zijnen broeder *August van Saksen Coburg*, naar Parijs, en zal volgens de *Emancipation* in die hoofdstad slechts drie dagen doorbrengen, om zich vervolgens naar Londen te begeven, aldaar zijnen vader te ontmoeten, om eindelijk den 26sten maart met een stoomschip de reis naar Lissabon voort te zetten. Het gerucht, dat de koningin van Frankrijk te Brussel werd verwacht, wordt overigens door de bladen van het belgisch bestuur tegengesproken.

— Te Antwerpen waren heden (10 *Maart*) de fondsen genoteerd: Belg. 101⅛; O. Metall. 103; Spanje L. 1834, 43⅜, ½, ⅝; Passive 14⅜, 15/16 Nap. renten 94; B. Tavolière 65; Sicil 98½; Rom. L. 102½; Id. te Antw. 99⅝; Braz. 87½. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ⅞ pCt. kort zigt.

De Engelsche dagbladen van den 7den melden niets belangrijks dan dat de pakketboot *Nautilus* uit Lissabon tijdingen had aangebragt tot den 3den dezer, volgens welke men in deze hoofdstad het berigt zou hebben ontvangen dat [illegible] een opstand was uitgebarsten, volgens sommige ten behoeve van dom *Miguel*, volgens anderen zonder staatkundig karakter. Voorts zag men dagelijks de ontbinding van het Portugeesche ministerie te gemoet.

— Den 7den waren te Londen genoteerd: de 3 pCt. gecons. 91⅝; Ned. ng al 78⅝; Spanje 44⅞; Holl. W. S. 2½ pCt. 56¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8den Maart.

Het rapport over het voorstel tot conversie van renten, is zoo het schijnt nog niet gereed, immers de commissie heeft nog eenige dagen uitstel verzocht.

— Volgens eene telegrafische depeche, zijn op den 5den dezer de drie linieschepen *de Nestor*, *de Scipio* en *de stad Marseille*, onder bevel van den schout-bij-nacht *Menouvrier Dufresne*, van de reede van Toulon naar Algiers vertrokken. Omtrent het doel dier expeditie was men een paar dagen te voren nog geheel in 't onzekere. Sommigen wilden dat deze vaartuigen bestemd waren om een gedeelte der troepen, die den [illegible] naar Mascara hebben gemaakt, naar Frankrijk terug te voeren; anderen meenden, dat dezelfde troepen naar Bona zouden worden overgebragt, om van daar naar Constantine op te trekken. Men hield dit laatste doch verder voor waarschijnlijk, omdat zich nog een detachement aan boord van de *Scipio* had begeven.

Eindelijk heeft men uit Madrid een afschrift ontvangen van het lang verwacht dekreet, waarbij de binnenlandsche schuld wordt geregeld. Dit stuk is van den 28sten Februarij, uit het paleis El Pardo gedagteekend, en twee-en-dertig artikelen [illegible] bevattende, [illegible] men, overeenkomstig de wet van 16 Januarij jl., tot de successive consolidatie zal overgaan van alle titels van erkende schuld, onder welken naam ook begrepen, die dit voorregt nog niet hebben genoten. Binnen zes jaren zal deze maatregel zijn volkomen beslag krijgen, zoodanig echter dat het gouvernement zich voorbehoudt, om, de omstandigheden zulks gedogende, jaarlijks ook in [illegible] een zeker gedeelte der schuld daaraan te onderwerpen. De fondsen die men daartoe bestemt zullen gevonden worden door de uitgifte van gewone 5 pCt. inschrijvingen, tegen den koers van den dag te verkoopen, welk ook de te amortiseren schuld; indien er wellig geene genoegzame vrijwillige aanvragen mogten geschieden, door tusschenkomst van makelaars zullen worden opgekocht. De titels der nieuw uit te geven schuldbrieven zullen waarschijnlijk aan den houder op naam of in blanco worden gesteld, en de interessen met 1° October van het jaar waarin de uitgifte plaats heeft, beginnen te loopen.

— Uit Bayonne schrijft men van den 3den dezer:

» Het hoofdkwartier van don *Carlos* was nog den 29sten Februarij te Durango gevestigd. Men verzekert dat de benden, dadelijk na de vermeestering van Plencia, eene kleine sterkte die Portugalete tot voorpost dient, hebben ingenomen.

» De Engelsche hulptroepen, *Wilkinson*, die tot de karlistische [illegible] geplaatst bij een bataillon [illegible]

» Men schrijft uit Eibenido dat er dagelijks [illegible] tot de partij van don *Carlos* overloopen; zoodanig dat men van de zijde der christinos genoodzaakt is de voorposten alleen door het vreemde legioen en de peceteros of partijgangers te doen bezetten.

» De generaal *Cordova* heeft zijne magt in de omstreken van Pamplona zamengetrokken, terwijl de generaal *Iriarte* de vallei van Erro bezet, doch inderdaad aldaar door den karlistischen bevelhebber in Navarre, don *Garcia*, genoegzaam is ingesloten.

» De generaal *Evans* is met het kommando over de brigade van Esparter belast, en dus naar Mirando del Ebro vertrokken.

» Men wil dat er twee kolonnes christinos in de vallei van Bastan zijn aangekomen."

Uit Barcelona schrijft men dat het Zweedsch fregat *Atalanti* aldaar op nieuw zwm. 500 zoogenaamde jagers van Oporto, waaronder echter niet minder dan 180 officieren, uit Lissabon heeft aangebragt. Te gelijk liep er een Engelsch vaartuig binnen dat eene aanzienlijke voorraad buskruid aan boord had.

— Heden (8 *Maart*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 107,60 3 pCt. 80,90; Nap. renten 100,15; Spanje, *Ardoin*, 44½; Uitgest. 16¼ Passieve 14⅜; Kon. L. 34; Rom. L. 103⅝.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Maart.

Gisteren morgen is Z. K. H. de Prins *van Oranje* naar 's Bosch vertrokken.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, is aan dezelve Huldé gedaan van een paar geschriften, welke in de boekerij zullen worden geplaatst. Het eene is van den heer Mr. *J. van Gigch*, advokaat bij het hoog-geregtshof te 's Gravenhage, die daarbij de noodzakelijkheid van het daarstellen van wettelijke bepalingen tegen het snoeijen van munt in ons Rijk, trachtte te betoogen. Het andere heeft betrekking tot de ontginning van woeste gronden en wijst de middelen aan, welke het geschiktste, tot bereiking van dat oogmerk, zijn aan te wenden.

Dit laatste werkje wordt door den heer *van Rappard* ondersteund, die hetzelve der Kamer aanbeveelt bij de beraadslagingen, welke omtrent dit onderwerp bij de kamer binnen kort zullen worden gehouden.

Eenige ingekomene verzoekschriften worden aan de commissie toegezonden. Een derzelve is van Gedeputeerde Staten van Noord-Braband en heeft mede betrekking tot gemelde ontwerpen van wet nopens de ontginningen.

De commissie tot de verzoekschriften doet verslag.

Bij monde van den heer *van Rappard*: 1°. op een verzoek van *C. van der Tuuk*, te Haarlem, die de afdossing [illegible] verlangt en verzoekt, dat de door hem te dien [illegible] middelen zullen worden overwogen; 2°. een verzoekschrift van 67 bewoners van het kanton Sluis (prov. Zeeland), [illegible]

Van den burgemeester der gemeente St. Kruik (mede in dat gewest), waarbij op het bekomen van schadevergoeding aangedrongen wordt, wegens de nadeelen, die de landerijen in Zeeland, ten gevolge van de overstroomingen, waaraan dezelve zijn blootgesteld geweest, hebben geleden. Omtrent eerstgemeld verzoekschrift staat de Kamer tot de orde van den dag over; de beide laatste zullen ter griffie nedergelegd en het deswege gedane verslag tevens gedrukt worden.

Bij monde van den heer *Ranime*: 1°. op een verzoekschrift van ingezetenen van Raamsdonk (prov. Noord-braband), die verzoeken, dat bij de nieuwe indeeling des Rijks in regterlijke arrondissementen en kantons, het kanton Geertruidenberg moge behouden blijven; 2°. op dat van eigenaren van 360 kleine huisjes en woningen te Gouda, die hunne bezwaren doen kennen tegen de belastingen op het personeel en de grondeigendommen; en 3°. op dat van Gedeputeerde Staten van Noord-Braband, waarbij dezelve hunne vrees te kennen geven, dat bij de wetten nopens de ontginningen, stilswijgend de afgeschafte novale tienden zouden worden hersteld. Deze drie stukken zullen ter griffie worden nedergelegd, en het verslag daarop, bij gelegenheid gedaan is, zal tevens worden gedrukt.

Bij monde van den heer *Verweij-Mejan*: 1°. op een verzoekschrift van den heer *Vermaat*, te Wanuel, die voordraagt eene maatschappij op te rigten welke jaarlijks 2 millioen vijf percent schuldbrieven zoude uitgeven; en 2°. op die van twee geneesheeren en heelmeesters te Katwijk aan zee en Katwijk aan den Rhijn, die zich over hunne aanslagen in de belasting op het personeel bezwaard achten. Beide stukken zullen ter griffie worden nedergelegd.

Bij monde van den heer *Snoeck-Hurgronje* op een verzoekschrift van 29 bakkers en 40 turfsnijders in de provincie Vrieland, die vrijdom van de accijnsen op de brandstoffen verlangen, welk stuk ter griffie zal worden nedergelegd.

En bij monde van den heer *Vijfhuis*: 1°. op een verzoekschrift van eigenaren van hooge veenen in de provincien Groningen en Drenthe, die hunne bezwaren over den accijns op den turf kenbaar maken; 2°. op dat van de plaatselijke besturen van verschillende gemeenten in het kanton Monnikendam, waarbij verzocht wordt, dat Monnikendam, en niet Edam, de hoofdplaats van het kanton worde, hetwelk ten gevolge der nieuwe wet op de zamenstelling den regterlijke magt en het beleid der justitie, in die streek moet worden daargesteld; en 3°. op dat van den Kleedermakers Knecht te Rotterdam, die nieuwe wettelijke bepalingen op het stuk der echtverbindtenis, verlangt. De twee eerste adressen [illegible]

Daarna is de vergadering uitéen gegaan, zonder bepaling van dag van der eerstvolgende zitting.

— Men schrijft uit 's Gravenhage van gisteren:

» De jonge Duitsche toonkunstenaars, de gebroeders *Ernst Barn*, die zich gedurende verscheidene weken in de hoofdstad hebben opgehouden verrukken sedert korte dagen onze salons en openbare concerten, en dragen door hunne uitstekende muzijkale talenten de algemeene bewondering weg. Reeds hebben zij drie concerten in den Koninklijken Nederduitschen Schouwburg gegeven, waarbij zij telkens de meeste toejuiching erlangden. Gisteren avond, onder anderen, lieten de gebroeders zich wederom in al hunne grootheid hooren. Ingevolge het bal bij den Deenschen gezant, was er een groot gedeelte van den *beau monde* dezer residentie opgekomen, om de jonge kunstenaars te hooren.

» Naar wij vernemen is aan den heer *W. Kuyt*, directeur van particuliere tentoonstellingen, door Z. M. goedgunstig toegestaan, om aan de tentoonstelling van schilderijen en andere kunst-voortbrengselen, die den 22sten April, in het gebouw *Teeum Habitu* alhier geopend zal worden eene openlijke verloting à *f* 5 per lotje doen plaats hebben."

— Men meldt uit Groningen van den 2den dezer:

Ten gevolge de uitbreiding van den vlasbouw in deze provincie, werd, ingevolge het besluit van Hun-Edel Achtb. burgemeester en wethouders dezer stad, gisteren alhier de eerste *vlasmarkt* gehanden. Het ter verkoop aangeboden bestond uit omstreeks 1500 bundels, welke meerendeels van *f* 1,20 tot *f* 1,40 hebben opgebragt; enkele partijtjes van geringe kwaliteit zijn voor *f* 1,00 a *f* 1,10 verkocht. Het is te wenschen, dat de aandacht van handel en fabrijken op deze markt gevestigd, en daardoor van eenen gemakkelijken aftrek verzekerd worde, hetwelk van te meer belang is bij de te verwachtene verdere uitbreiding van derzelver kultuur. Met genoegen heeft men opgemerkt, dat op de vlasmarkt ook de handel even openlijk gedreven werd, als waaromtrent de graanmarkt alhier zich bijna boven alle andere markten zoo gunstig onderscheidt.

Te Cherburg heeft men op den 12den februarij des morgens 6 uren 27 minuten, in het oosten, een aanderlingen vuurkogel bespeurd. Zijne gedaante was die van een groeten glinsterenden kogel en scheen den diameter der volle maan te hebben. Deze vuurkogel was purperkleurig en gaf zoo veel licht van zich, dat de horizont, als het ware in brand stond, en men op straat zoude hebben kunnen lezen, hoewel de dag nog niet was aangebroken. In dezen vuurbol bespeurde men duidelijk eene donkere holte, waarin een blanke rook met vonken doortrengd, te voorschijn kwam. Hij was omgeven door een breeden kring of band van damp, waarvan de witachtige kleur slechts op een punt werd verduisterd door den zwaren rook die van de verheveling uitstroomde. Dit verschijnsel zal ongeveer 300 metres boven den grond verheven zijn geweest. Toen men het te Cherburg ontwaarde, doorliep het reeds meer dan een halve mijl in de minuut en vertoonde duidelijk eene spilsgewijze omdraaijing; zelfs scheen het een oogenblik stil te staan, alzoo het onzeker ware welke rigting het zoude nemen; doch eensklaps schoot het als een pijl van eene boog voort, terwijl een ligt geknal in de lucht werd gehoord, en viel omtrent twaalf mijlen van daar in de gemeente Orval, arrondissement Coutances, in een moeras neder, alwaar het bereids met een geluid als dat van de losbranding eener batterij geschut en eene sterke zwavelachtige [illegible] verspreidde. Gedurende den laatsten spellen liep door het uitspansel verscheide vuurkogel een breeden witten staart, die naar het eind puntig toeliep, terwijl dit traject voor eene wijl een grijsachtige streep in de lucht veroorzaakte.

In ons nommer van den 9den dezer gaven wij eenige nadere berigten omtrent de verschrikkelijke brand van den houten schouwburg te Petersburg. Een brief van daar bevat nog de volgende bijzonderheden:

» Het was half vier uur toen ik op het plein aankwam. Het zal niet overdreven zijn, wanneer ik het getal prachtige arresleden op 400 en dat getal der tusschen de kramen en op den boulevard zich voortbewegende volksmenigte op 8 à 10,000 personen begroot; eene stad telt nagenoeg 500,000 inwoners. Het was de eerste zondag van de Vasten, geen windje was er aan de lucht en de koude niet sterker dan 14 grad. De meeste spellen hadden hunne vlaggen en transparenten opgehesschen, uitgenomen de tent van *Lehmann*, welke ook nog niet geheel voltooid scheen te zijn. Nadat ik tusschen al die vermakelijkheden naar genoegen had rondgewandeld, begaf ik mij op de boulevards. Op iedere gehaat stond de vreugde te lezen van te zien en gezien te worden, toen omstreeks half vijf ure uit de grootste tent, die van *Lehmann*, alwaar rijtuigen, equilibristen, koorddansers, pantomimes en inzonderheid fraaije gedaanteverwisselingen te zien zijn, en welke altijd de meest bezochte is, [illegible] begonnen gelijk bij dergelijke gelegenheden, zoo bij niet *Lehmanns* tent heeft plaats, toen zag ik uit deze prachtige tent aan den hoek des gevels eerst een weinig rook en daarna eene kleine vlam te voorschijn kwam. Binnen dezelve was brand ontstaan. Ik bevond mij tegenover de tent, op den boulevard, en stond het schouwspel des ongeluks in het eerst bedaardelijk te aanschouwen, vermits ik de overtuiging voedde, dat, doordien geene vlag wapperde, de tent slechts door weinige nieuwschierigen zoude zijn bezocht, die zich bij naderend gevaar wel zouden hebben weggemaakt. In het eerst lachten de toeschouwers op den boulevard over de verwarring onder de kraamen en over het heen en wederstroomen der digte volksmassa, terwijl de arresleden dezelver tegt vervolgden, doch in minder dan 10 minuten stond de gehele tent aan alle kanten in vlam; of er menschen naar buiten geraakten, kon, uit hoofde van den rook en het gewoel, niet bemerkt worden. Plotseling werd de sledenvaart gestaakt; de keizer kwam met eenige volgelingen uit het paleis aangeloopen. Men had wel pogingen aangewend, om de planken der tent af te rukken, maar hiertoe ontbraken geschikte werktuigen. Eindelijk kwamen de brandspuiten aansnellen, doch de gansche houten tent was alreeds geheel door de vlammen omgeven. Des niet te min hakten de brandspuitgasten het getoerde zeildoek van stukken, waaronder het gebouw was overdekt. Welk een schouwspel vertoonde zich nu aan mijn oog! Ik zag, door de opengebrokene doeken al de aanschouwers bij den uitgang der tent in eenen hoop digt op elkander gedrongen staan, terwijl een zee van vlammen over hun heen sloeg. Drie of vier honderden overdekten deze ongelukkigen met dennen stortzeilen van [illegible] water, doch geen hunner bewoog zich; men zoude zeggen dat zij de vertooning aandachtig stonden toe te zien! De binnentrappen van het gebouw waren [illegible] schoon als verstopt. De een is op de schouders van den ander geklommen, om den met menschen opgevulden uitgang te bereiken, doch alles te vergeefs. De digte op een gestapelde menschen muur, welke ik daar binnen ontwaarde, was gestikt! Na zich zelven dood en door neergeploften te hebben, dringen de spuitgasten in de vlammen, trekken de lijken, doch de mantels en pelsmutsen zijn zoodanig [illegible] dat het bijna onmogelijk is een enkelen gelaatstrek te onderscheiden; bij eenige weinigen wordt nog leven bespeurd, en men brengt hen oogenblikkelijk op sledes naar het naby gelegen admiraliteitsgebouw, want daar de vreselijk verminkte lijken bij

hoopen zijn nedergelegd. Het ongeluk werd daardoor zoo groot, doordien de meeste aanschouwers de brandkreet der verlooners voor scherts hielden, zoo dat het vuur te veel de overhand kreeg. Het is onverklaarbaar hoe de 7 of 800 menschen, die in de tent waren, in hunnen doodsangst de planken van het gebouw niet hebben nedergerukt; wellicht heeft het geteerde zeildoek, dat over de tent hing, hun zulks belet. Het getal der verbranden en gesmolten is nog niet juist bekend, hoewel men gelooft dat ongeveer 300 huisgezinnen in rouw zullen zijn gedompeld. Op den eersten rang hebben vele aanzienlijke militairen en voornamelijk gouvernantes met kinderen gezeten. Overigens zijn er vaders, moeders en kinderen omgekomen. Uit eene fabriek worden 39 personen, handwerksgezellen en arbeiders, gemist. In ieder huis wordt thans gevraagd hoe vele personen ontbreken. Van de voorstellende kunstenaars en het verdere schouwburg-personeel hebben zich slechts weinigen gered. In al de overige tenten worden thans alle kagchels weggenomen en menigvuldige uitgangen gemaakt."

— Uit Upsala wordt gemeld dat de aldaar levende oudste man van bijna 99 jaren, die sints ongeveer vijf jaren blind was, dezer dagen zonder eenige geneeskundige hulp zijn gezigt heeft herkregen; zoodat hij thans alle voorwerpen volkomen kan onderscheiden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den Maart.

De hertog van *Cambridge*, benevens de erfgroot-hertog van *Mecklenburg-Schwerin* zijn te Berlijn aangekomen.

Naar men vernomen heeft, heeft de regtsgeleerde faculteit van Göttingen nu ook over de Frankforter staatkundige gevangenen, die in den aanslag van den 3 April 1833 betrokken zijn, uitspraak gedaan. Deze uitspraak is tot dus verre niet aan de beklaagden bekendt, maar het gerucht wil, dat dezelve allezins gestreng is.

— Uit Petersburg wordt gemeld, dat Z. M. de Keizer, den 25 der vorige maand, in tegenwoordigheid van den groot-admiraal, groot-vorst *Konstantyn*, op de werf der nieuwe admiraliteit, de kiel gelegd heeft van een linieschip van 120 stukken, hetwelk den naam van *Rowland* voeren zal. Dit schip moet op de waterlijn 200 voeten lang, in zijn midscheeps der scheepswanden 57 voeten wijd en 54 voeten hoog worden; het zal 48 ponders en eenige mortieren van zwaar kaliber voeren.

— De bekende geleerde *Joseph von Hammer*, historieschrijver en dichter, tolk van het hof, hofraad, kommandeur en ridder van verscheidene orden, onder anderen van de Perzische orde van den Zon en den Leeuw, lid van de eerste wetenschappelijke genootschappen van Europa, Amerika en Azie, is door den keizer van Oostenrijk, tot baron benoemd, hebbende Z. M. hem, tevens naam en de wapens van het huis de graven van *Bourg-Stall*, welk geslacht in 1817 is uitgestorven, verleend, en er bijgevoegd de heerlijkheid van *Hainfeld* met het daartoe behoorende fideicommis.

— In de omstreken van Canischa, in het koningrijk Hongarije, maakt eene roversbende, die gezegd wordt 120 koppen sterk te zijn, de wegen onveilig. Hun hoofdman schijnt een afgedankte militair te zijn. Onlangs deed hij eene aardigheid, welke aan de opera *Zampa* herinnert. Eene rijke landbezitster ontving last, op zekeren dag een maaltijd voor 80 personen gereed te hebben. De dame, begrijpende met wie zij te doen had, deed alles behoorlijk gereed maken. De roovers kwamen den maaltijd houden, en vertrokken zonder verdere mishandelingen te plegen. Er zijn militairen tegen hen afgezonden, doch in de digte wouden vinden zij gelegenheid, om zich te verbergen.

Van den laten dezer schrijft men uit Weenen dat reeds eenige der pestlijders zijn opgekomen, die uit Kvakau zijn verdreven, te de omstreken dier hoofdstad waren aangekomen en lugekwartierd; terwijl men toegestaan maakte om het gehuwd transport ten spoedigste naar Hongarije te brengen, waar zij zich naar Noord-Amerika zouden inscheepen.

Ter gelegenheid van de verjaring van den sterfdag van Keizer *Frans*, werd den 2den dezer in de hofburg-kapel te Weenen eene plegtige lijkdienst gehouden.

— Uit Konstantinopel schrijft men van den 10den Februarij dat het schip, hetwelk de firman van den Sultan omtrent de handelsaangelegenheden in Syrien naar Alexandrie overbragt, in de haven was teruggekeerd, met de tijding dat *Mehemed-Ali* die zich te Cairo bevond dat stuk met alle uiterlijke bewijzen van eerbied had ontvangen. Intusschen meende men, dat de behoeften van het Egyptisch leger, dat alleen in Syrie 70,000 man sterk is, het onmogelijk zouden maken om het monopolie-stelsel op te geven. — Ten einde de inkomsten van het rijk te verbeteren heeft de Sultan bevel gegeven, dat de belastingen voortaan in sommige provincien door bijzondere ambtenaren zullen worden ingevorderd, en deze maatregel zal waarschijnlijk weldra over het gehele rijk worden uitgebreid. — Te Aleppo wil men dat de Egyptische soldaten zich andermaal aan vreeselijke ongeregeldheden hebben overgegeven.

— Te Weenen waren den 2den dezer genoteerd: 5 pct. Metall. 105¼; 4 pct. 99⅞; 3 pct. 75¼; Bankactien 1301.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten Maart.

Gisteren avond werd in het Hoogerhuis door lord *Holland*, en in het Lagerhuis door twee sheriffs der hoofdstad een verzoekschrift ingediend van den lord majoor, Aldermen, en verdere leden van den stedelijken raad; waarbij wordt verlangd dat zekere bepaling, voorkomende in eene akte der regering van *George IV*, volgens welke personen die tot bekleeding van sommige stedelijke ambten zullen worden toegelaten, vooraf moeten verklaren, „ dat zij het ware geloof eens christens belijden," zoude worden ingetrokken. Lord *Holland* heeft dit verzoek voorloopig ondersteund, en hetzelve is ter tafel nedergelegd.

Bij de lords had vervolgens eene wijdloopige discussie plaats nopens de maatregelen, door of van wege de regering bereids genomen of nog te nemen, met betrekking tot de Oranje-loges, voornamelijk in Ierland. Lord *Londonderrij*, die tot deze discussie had aanleiding gegeven, eindigde met te zeggen, dat hij niet zoo zeer bedoelde deze maatregelen af te keuren, als wel om de hoop te kunnen te geven, dat de gevoelens, uitgedrukt in het adres van het Huis der Gemeenten over dit onderwerp, en het daarop door Z. M. gegeven antwoord, verwezenlijkt mogen worden en ten gevolge hebben, het maken van een einde aan deze smartelijke zaak.

Lord *Winchelsea* verdedigde in weinige woorden de Oranje-loges, welken beginselen, zeide hij, die waren van getrouwheid aan den Koning en gehechtheid aan de grondwet en het protestantsche geloof.

In het Lagerhuis werd gisteren de discussie geopend over de wet op de municipale corporatien in Ierland, waarin lord *Egerton* eenige veranderingen heeft voorgesteld, ten doel hebbende om die wet minder nadeelig te maken voor de belangen der protestanten. Het Huis is daaromtrent tot geen besluit gekomen.

Men begint thans hier vrij openlijk te erkennen dat het Britsche legioen in Spanje, zich in eenen allerongelukkigsten toestand bevindt. Onderscheidene officieren zijn reeds herwaarts terug gekeerd.

— Gisteren waren genoteerd de 5 pCt. reconc. 91½; Spanje 43¾; Portugal 78; Ned. W. S. 2½ pCt. 56¼; 5 pCt. 103⅞ à 104.

MEYERBEER EN LA MARTINE.

Twee meesterstukken, een tot de muzijk en een tot de dichtkunst behoorende, hebben te Parijs gelijktijdig het licht gezien. Men vraagt nu, of het klaverblad vol zal worden, en of er zich onder de 4000 schilderijen van 1300 kunstenaars, welke in de zaal van 1836 ten toon gesteld zijn, en van den 1 Maart bezigtigd kunnen worden, zich een nieuwe *Raphael* of *Rubens* zoude vertoonen. In allen gevalle zijn de kunsten reeds ineen gesmolten in de werken van toon- en dichtkunst, waarover wij eenige woorden moeten zeggen, want *Meyerbeer* heeft poëzij en smelting van verven in zijne opera, *La Martine* harmonie en bloemengeur in zijn heldendicht gebragt. Opmerkelijk is het, dat *Meyerbeer* en *La Martine* hunne stof uit de godsdienstige Middeneeuwen genomen hebben. De eene maakt zich van een ontzettend verschijnsel, van eene ijsselijke episode uit de geschiedenis meester, om katholijke en protestantsche gevoelens, fanatismus en geloofs-vreugde, voor de ligtzinnige wereld, welke, in plaats van in den tempel, in den schouwburg zijne heiligheid zoekt, door het vermogen der tooneen daar te stellen en het gemoed te schokken, door verplaatsing in eenen tijd, toen de sektenhaat, in verbindtenis met de staatkunde, moord predikte en vervolging tot pligt verhief; — de andere, alle hulp versmadende, welke hem uit bekende trekken van de personen zijnes heldendichts konden gewordeu, viert de zegepraal der eenvoudigheid, daar hij met geringe middelen het hoogste doel bereikt, den droom van een jong hart in verzen brengt, die welluidend heenvloeijen en zacht bewegen, de edelste gevoelens der menschheid in den typus van het Christendom onzer dagen, eenen dorpspredikant, die de waardigheid zijner zending begrepen heeft, schildert, en op ieder, die gevoel heeft voor het schoone en goede, dien melancholischen indruk maakt, die weldadiger en met onze natuur meer vermaagschapt is, dan eenig gevoel van vreugde. — Wij vermeten ons niet over de kunstwaarde der nieuwe opera van *Meyerbeer* uitspraak te doen, maar gelooven eenige woorden over het sujet te mogen zeggen. De Bartholomeusnacht of de Parijsche bloedbruiloft heeft den 23 Augustus, voor alle tijden, in treurig-onvergankelijk gedenken gebragt. Meer dan de vreesselijkste bijzonderheden van moord en het groot, mag wel den nadenkende de koelbloedigheid treffen, waarmede *Karel IX* de toebereidselen daarvan regelde. Eerst 23 jaar was de zoon van *Catharina de Medicis* oud, toen men hem met het plan ter uitroeijing der Protestanten bekend maakte. Bij de raadsvergadering, welke in de Tuilerien gehouden werd, waren tegenwoordig: de Koningin, zijne moeder, zijn broeder *Anjou*, de Hertog *de Guise*, *Tavannes*, *Nevers*, *Montpensier*, en een Italiaan, met name *Biragni*. Of de daad regtvaardig en geoorloofd was, werd niet onderzocht, maar slechts of zij verstandig en uitvoerbaar was, of zij alle Hugenoten treffen moest, of slechts de hoofden. *Karel IX*, gedrongen door de duivelen, die hem omringden, gaf eindelijk zijne inwilliging met de volgende woorden: „ Nu dan, ik ben er mede te vreden, dat de Hugenoten omgebragt worden; maar er moet ook niet een in leven blijven, om mij met verwijten te plagen." Alleen *Hendrik van Bourbon* en de Prins *van Condé* werden uitgezonderd. De geschiedenis weet niet, wien Frankrijk het te danken heeft, dat *Hendrik*, die meer als Koning de harten heelde, welke jarenlange religie- en burger-oorlogen had

land geslagen hadden, in de bloednacht gespaard werd. *Tavannes* heeft zich naderhand die verdienste willen toeschrijven; dan *Hendrik IV* wilde nooit daaraan geloof slaan. Men vermoedt verder, dat *Catharina de Medicis*, niet uit naauwgezetheid van geweten of medelijden, maar uit slaatkunde de uitzonderingen doorgedreven heeft. Hoe het ook zij, toen in den nacht op den 24sten Augustus de stormklok luidde op de slagting in de straten van Parijs aan den gang ging, werden *Hendrik van Navarre* en de Prins van *Condé* voor den Koning gebracht, die hen aldus aansprak: „Ik wreek mij heden aan mijne vijanden; het bloed stroomt in alle wijken der stad; op mijn bevel worden de rebellen, die het met u houden, verdelgd: *Coligni*, uw hoofd, is niet meer onder de levenden; mijne goedheid, een overblijfsel van medelijden, met uwe jaren, beweegt mij, u te sparen; doch gij moet op staanden voet in den schoot der kerk wederkeeren, of sterven." — *Hendrik* beloofde niets, maar nam zich in acht, om den toorn des tirans op te wekken; *Condé*, ijveriger voor zijn geloof, scheen op het martelaarschap gezet te zijn. Toen riep hem *Karel* in de uiterste verbittering toe: „Voort, Rebel — drie dagen geef ik u tijd van bedenken; uw hoofd zal mij uwe onderwerping waarborgen." — In eenen tijd, dat het alzoo toeging, verplaatst ons de opera, *de Hugenoten*, van *Meyerbeer*; de vermoording der Protestanten is reeds besloten, terwijl men aan het hof nog van verzoening spreekt; echtverbindtenissen moeten den vrede tusschen de twee vijandig tegen elkander overstaande godsdiensten bewerken en bevestigen. *Margaretha de Valois*, 's Konings zuster, wordt met *Hendrik van Navarre* verloofd; eene van hare dames d'honneur, *Valentine*, is door haar aan den jongen *Raoul de Nangis*, eenen Protestant, die haar reeds lang in het geheim bemint, toegedacht. Maar *Raoul* weigert, haar naar het altaar te geleiden, wijl hij haar verdenkt, den Graaf *de Nevers* te begunstigen, met wien hij haar in gesprek verrast heeft. *Valentine* had slechts op bevel van *Margaretha* met *Nevers* gesproken, om hem er bij te bepalen, van hare hand, die hem beloofd was, af te zien. De graaf *Saint-Bris*, *Valentine's* vader, wil met *Raoul de Nangis* vechten, om de versmading zijner dochter te wreken; *Valentine* moet de gade van den Graaf *de Nevers* worden. *Raoul* komt echter, door bemiddeling van *Margaretha*, bij haar, en verneemt uit haren mond het vreesselijke geheim van het groote moordplan. Zij wil hem overreden, zich niet in gevaar te begeven, en het gelukt haar aanvankelijk door teeder bidden en verzekeringen van eeuwige liefde. Doch in den Bartholomeusnacht zelven gebeurt het, dat de Graaf *de Nevers*, omkomt, terwijl hij poogt, Hugenoten van den dood te redden, *Raoul* en *Valentine* snellen buiten adem naar het tooneel der bloedige verwarring. Hier heeft de catastrophe plaats, welke wij niet verraden kunnen, dewijl onze bron daarvan zwijgt. Het hartstogtelijke, schrikkelijke drama begint eerst bij het vierde Bedrijf bij den Graaf *de Nevers*. De drie voorafgaande bedrijven bieden bij afwisseling schitterende, bevallige en [illegible] tooneelen aan. Dichter en Componist hebben zich beijverd, om bestendig het contrast daar te stellen tusschen Protestanten en Katholieken, hunnen geloofsstrijd nu aan het hof van *Margaretha de Valois*, dan op de straten van Parijs midden onder orgien en volksoproeren te vertoonen. *Meyerbeer* heeft beloofd, in de opera *de Hugenoten* katholieke en protestantsche muzijk te geven, en hij heeft woord gehouden. Noten en instrumenten kiezen partij in den strijd; een blinde zoude de twee secten aan de kleur harer recitatieven, aan het karakter harer gezangen, kunnen onderscheiden. Ook het orchest is in geloofskoor verdeeld: de contrebassen zijn voor *Calvyn*, de violen voor den Paus. Een groot denkbeeld van eenheid beheerscht het werk, en dit denkbeeld heeft *Meyerbeer* in eene rol gelegd, die zoo oorspronkelijk als krachtig volgehouden wordt. Eene oude Hugenoot, die in vele veldslagen zijn bloed vergoten heeft voor het geloof, dat voor hem het ware is, *Marcel*, een erge vijand der katholijken, is in *Raouls* dienst. Zijne hevigheid en naïviteit maken hem nu sublieme, dan belagchelijk. Hij heeft een lied in den mond, dat hem zoo weinig verlaat, als zijn goede degen. Het geheele stuk door hoort men hem; wat hij voordraagt heeft altijd iets van eenen psalm en dan weder wat van een wild krijgsgeschrei. Het lied echter, dat steeds doorklinkt, is een werkelijk door *Luther* gecomponeerd koraal, van de plegtigste en somberste heerlijkheid; *Marcel* gebruikt het nu in het gebed, dan als danklofzang, wanneer zijn heer aan een groot gevaar ontsnapt, dan als waarschuwende stem midden in eene orgie, dan als juichend gezang, wanneer hij verneemt, dat *Raoul* zijn zielenheil bewaart, door van de katholieke bruid afstand te doen. Hetzelfde koraalgezang hoort men ook in het vijfde bedrijf van de vrouwen, die in eene kerk te zamen den dood verwachten, en *Marcel* herhaalt het nog in het oogenblik, dat de moordenaars naderen om hare gruwelijke misdaad te plegen. Van de overige muzijkstukken worden bijzonder geroemd: een trio voor vrouwenstemmen, eene romance, een komisch tooneel, een septuor, maar voornamelijk een groot trio in het vijfde bedrijf, dat te Parijs door *Nourrit*, *Levasseur* en *de Falcon* bewonderingwaardig uitgevoerd wordt. — Over *La Martine's* werk kunnen wij ons, voor dimaal, niet zoo uitlaten, als wij wel wenschten. Het is vol van schoone, edele, verhevene gevoelens, ook ongemeen rijk in krachtvolle verzen. Wie heeft wel diepzinniger en tevens teederder de geheimvolle betrekking tusschen ouders en kinderen uitgedrukt, als *La Martine* het doet, terwijl hij zich voorstelt, dat de jonge bloesem tot den ouders zegt:

Jésus le doux foyer, où votre double flamme
Sous les rayons de vie a pu créer une ame!

en dan uitroept:

Ah! ce que Dieu pouvait seul inventer
Sur la terre l'amour pouvait seul l'apporter.

Deze vier verzen zoude men zich niet behoeven te verwonderen in *Friedrich Rückert's* Gedichten te vinden.

167ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

7de Trekking:	*8ste Trekking:*
N°. 5916 een prijs van 1000 gulden	N°. 5597 een prijs van 2000 gulden
» 11840 » » » 1000 »	

Graanmarkt te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 9den Maart.*

TARWE. — Als voren: 128 ℔ W. B. Poolsche *f* 225; – 128, 130 Rostock. *f* 190, 195; – 129 O. Marks. *f* 190; – 128 O. Groning. *f* 165; 124 N. Vriess. Stuet *f* 146; – 128 B. Poolsche *f* 212; – 130 O. Groning. *f* 172 bij partij; – 123, 124 N. Vriessche *f* 143 bij partij.

ROGGE. — Weinig handel: 116 ℔ O. Pruissche *f* 123; – 124 N. Overijssels, *f* 136.

GARST. — Zonder handel.

HAVER. — In een doen: 81 ℔ O. fijne Vriessche *f* 75.

BOEKWEIT. — In een doen: 121 N. Vriessche *f* 194; 120 N. Rozendaalsche *f* 195.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (9 Maart) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 56$\frac{15}{16}$; dito 5 pCt. 100$\frac{5}{8}$; Kansbil. 25$\frac{7}{16}$; Amort. Sijndikaat 4½ pCt. 98; dito 3½ pCt. 85$\frac{1}{16}$; Handelm. 132¼; Ardoin 85 ℔ 45$\frac{1}{4}$; dito onbep. st. 44$\frac{5}{16}$; Uitgest. 18,17$\frac{9}{14}$; Passive 15$\frac{1}{14}$; Columb. 24$\frac{1}{16}$; Metall. 100$\frac{3}{8}$; enkel brieven Grieken van 100 ℔ 96$\frac{3}{4}$.

De STOOMBOOT *FREDERIK PRINS DER NEDERLANDEN*, zal de Dienst tusschen ROTTERDAM, DORDRECHT en den MOERDIJK wederom geregeld hervatten op *Zaturdag* 12 *Maart*, des morgens ten 7 ure, van *Rotterdam* naar *Dordrecht* en van daar ten 9 ure naar den *Moerdijk*, en van den *Moerdijk* terug des namiddags ten 1 ure naar *Dordrecht*, en van daar ten half drie ure naar *Rotterdam*, en zoo alle dagen, behalve des Vrijdags, zoodat in de billetten is bepaald.

*** Bij L. E. BOSCH, te Utrecht, is van de pers gekomen, en in door hem bij de voorgenaamde Boekhandelaars verkrijgbaar gesteld:

1°. ONPARTIJDIG en ERNSTIG ONDERZOEK, of met recht van het tegenwoordig bestaande *Gerefourneerde Kerkgenootschap* [illegible] wijs daarvan de gronden, alle uitgaven, à 20 Cents.

2°. REDEVOERING OVER DE WET tot begunstiging van den *Landbouw*, gehouden in de Vergadering van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op den 24. December 1835, door den Heer VAN ASCH VAN WIJCK, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Waar achter gevoegd zijn: 1°. het VERZOEKSCHRIFT van Heeren Graanhandelaren uit Utrecht aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend, nopens hetzelfde onderwerp; en 2°. de drie maandelijksche en jaarlijksche middelbare MARKTPRIJZEN te Utrecht, van Wolt en Rogge, over een tijdvak van 50 jaren, van 1601 tot 1650, opgemaakt uit een in het Archief der stad Utrecht berustend Register, genaamd *Rijdingboek*, door den eersten Kommies ter Secretarie der stad Utrecht, den Heer W. A. Boxs, à *f* 0,45.

BELANGRIJK BERIGT.

Hoofdzakelijk voor de Land- en Zeemagt.

In ons Vaderland, waar elke burger krijgsman, en iedet krijgsman voetvolk burger is; kan een tijdschrift aan de beide nuttigste standen des levens toegewijd, niet anders dan hoogst welkom zijn, te meer, daar het getal van alle soorten, hetwelk overstroomd wordt van Maandwerken, waaronder er achter geene zijn, welk te gelijk voor den burger en krijgsman eene belangrijke lektuur oplevert. Alles wat derhalve de meerderheid van militaire lezers kan bevredigen, alles wat den krijgsman in het algemeen, en den officier in het bijzonder, van de wetenschappen, en de kunst van oorlog te voren uit vreemden en laterop tijd weten moet, alles wat burger en soldaat tot verpozing in ledige oogenblikken kan verstrekken, zal, zoo wel als portretten onzer beroemdste Land- en Zeehelden uit vorige eeuwen van tijd tot tijd geleverd worden in de

NIEUWE NEDERLANDSCHE LETTEROEFENINGEN,

een Tijdschrift hoofdzakelijk toegewijd aan den burger- en krijgsstand, ter bevordering van algemeene beschaving.

Oordeelkundige proeven, afgewisseld door uitmuntende romantische verhalen, welke het een of ander opbeurend wenschpunt der aloudheid ten onderwerp hebben, historische poëzij, krijgs- en volksliederen zullen boven dien nog dit tijdschrift luister bijzetten, dat, bijna in den regel van het alom gezochte *Leeskabinet*, maandelijks bij den eigenaar L. E. BOSCH, te Utrecht, op best velin papier zal worden uitgegeven. Het Prospectus zal alras verzonden worden. Met toekomst zal het slechts *f* 2 in het kwartaal, voor *f* 4 in het halve jaar, voor niet meer dan *f* 7,50 in het geheele jaar, voor België en bijdragen franco.